Paradigme de Programare

Mihnea Muraru
mihnea.muraru@upb.ro

2025–2026, semestrul 2

Partea I

Introducere

Cuprins

Cuprins

Notare

- Curs: 0,5p
- Laborator: 0,2p
- Teste: 1,3p sau 1,8p
  (0,3p grile săptămânale + 1p sau 1,5p final)
- Teme: 2,5p sau 3p
  (2 teme, 8 etape săptămânale în total)
- Examen (*open-book*): 5p
- Bonus-uri la testele săptămânale, teme și examen

Regulament

Vă rugăm să citiți regulamentul cu atenție!

`https://ocw.cs.pub.ro/courses/pp/26/regulament`

Desfășurarea cursului

- Recapitularea cursului anterior
  + exercițiu similar subiectelor de examen
- Predare
- Activitate de curs
- Legătură strânsă între curs, laborator
  și etapele temelor!

Activitatea de curs

- Obținerea de puncte pe:
  - **Întrebări** de profunzime, care să vizeze legături între concepte, studiate inclusiv la alte materii
  - Răspunsuri la întrebările **titularului**
  - Răspunsuri la întrebările **altor colegi**
- La finalul cursului, rezumarea intervențiilor proprii în activitatea de pe **Moodle**

Cuprins

Ce vom studia?

1. Modele de calculabilitate:

2. Paradigme de programare:

3. Limbaje de programare:

Ce vom studia?

1. Modele de calculabilitate:
   Diverse perspective conceptuale asupra noțiunii de calculabilitate efectivă

2. Paradigme de programare:

3. Limbaje de programare:

Ce vom studia?

1. Modele de calculabilitate:
   Diverse perspective conceptuale asupra noțiunii de calculabilitate efectivă

2. Paradigme de programare:
   Influența perspectivei alese asupra procesului de modelare și rezolvare a problemelor

3. Limbaje de programare:

Ce vom studia?

1. Modele de calculabilitate:
   Diverse perspective conceptuale asupra noțiunii de calculabilitate efectivă

2. Paradigme de programare:
   Influența perspectivei alese asupra procesului de modelare și rezolvare a problemelor

3. Limbaje de programare:
   Mecanisme expresive, aferente paradigmelor, cu accent pe aspectul comparativ

De ce?

The tools we use have a profound (and devious!) influence on our thinking habits, and, therefore, on our thinking abilities.

Edsger Dijkstra,
How do we tell truths that might hurt

Descompunerea problemelor

Controlul complexității: descompunere și interfațare

Descompunere	Accent pe	Rezultat

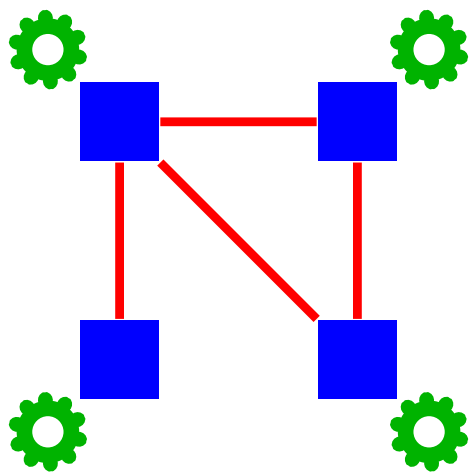

Descompunerea problemelor

Controlul complexității: descompunere și interfațare

Descompunere	Accent pe	Rezultat
Procedurală	Acțiuni	Proceduri

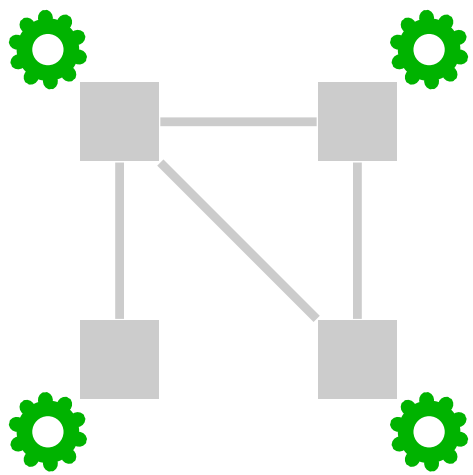

Descompunerea problemelor

Controlul complexității: descompunere și interfațare

Descompunere	Accent pe	Rezultat
Procedurală	Acțiuni	Proceduri
Orientată obiect	Entități	Clase și obiecte

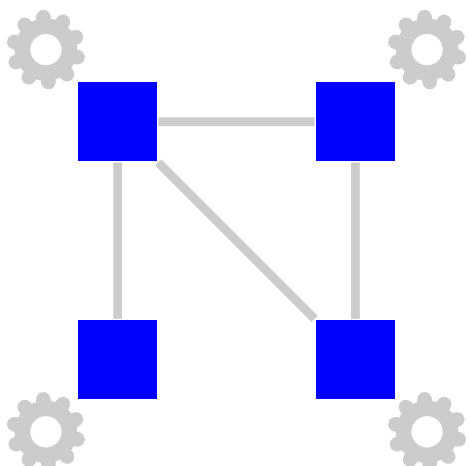

Descompunerea problemelor

Controlul complexității: descompunere și interfațare

Descompunere	Accent pe	Rezultat
Procedurală	Acțiuni	Proceduri
Orientată obiect	Entități	Clase și obiecte
Funcțională	Relații	Funcții în sens matematic

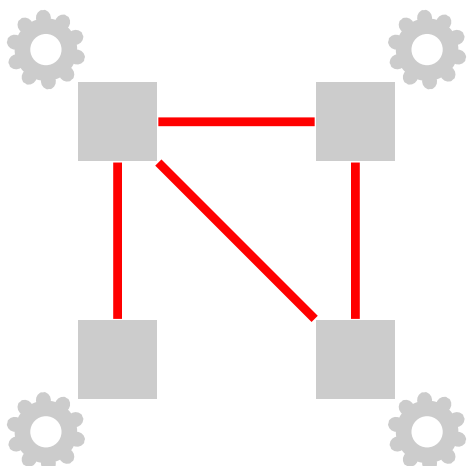

Descompunerea problemelor

Controlul complexității: descompunere și interfațare

Descompunere	Accent pe	Rezultat
Procedurală	Acțiuni	Proceduri
Orientată obiect	Entități	Clase și obiecte
Funcțională	Relații	Funcții în sens matematic
Logică	Relații	Predicate și propoziții

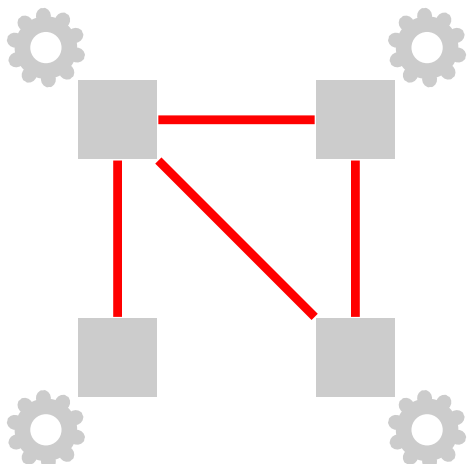

Descompunerea problemelor

Controlul complexității: descompunere și interfațare

Descompunere	Accent pe	Rezultat
Procedurală	Acțiuni	Proceduri
Orientată obiect	Entități	Clase și obiecte
Funcțională	Relații	Funcții în sens matematic
Logică	Relații	Predicate și propoziții

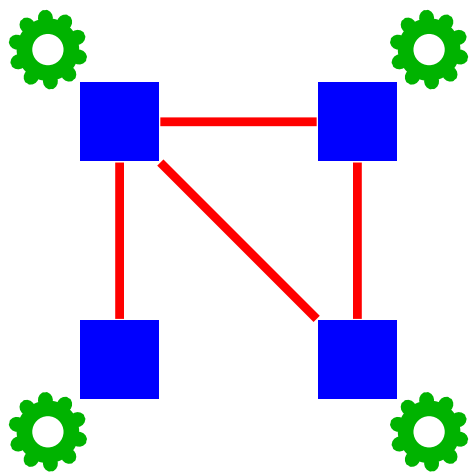

De ce? (cont.)

- Lărgirea spectrului de abordare a problemelor

De ce? (cont.)

- Lărgirea spectrului de abordare a problemelor
- Identificarea perspectivei ce permite modelarea simplă a unei probleme; alegerea limbajului adecvat

De ce? (cont.)

- Lărgirea spectrului de abordare a problemelor
- Identificarea perspectivei ce permite modelarea simplă a unei probleme; alegerea limbajului adecvat
- Exploatarea mecanismelor oferite de limbajele de programare (v. Dijkstra!)

De ce? (cont.)

- Lărgirea spectrului de abordare a problemelor
- Identificarea perspectivei ce permite modelarea simplă a unei probleme; alegerea limbajului adecvat
- Exploatarea mecanismelor oferite de limbajele de programare (v. Dijkstra!)
- Sporirea capacității de învățare a noi limbaje și de adaptare la particularitățile și diferențele dintre acestea

Modele, paradigme, limbaje

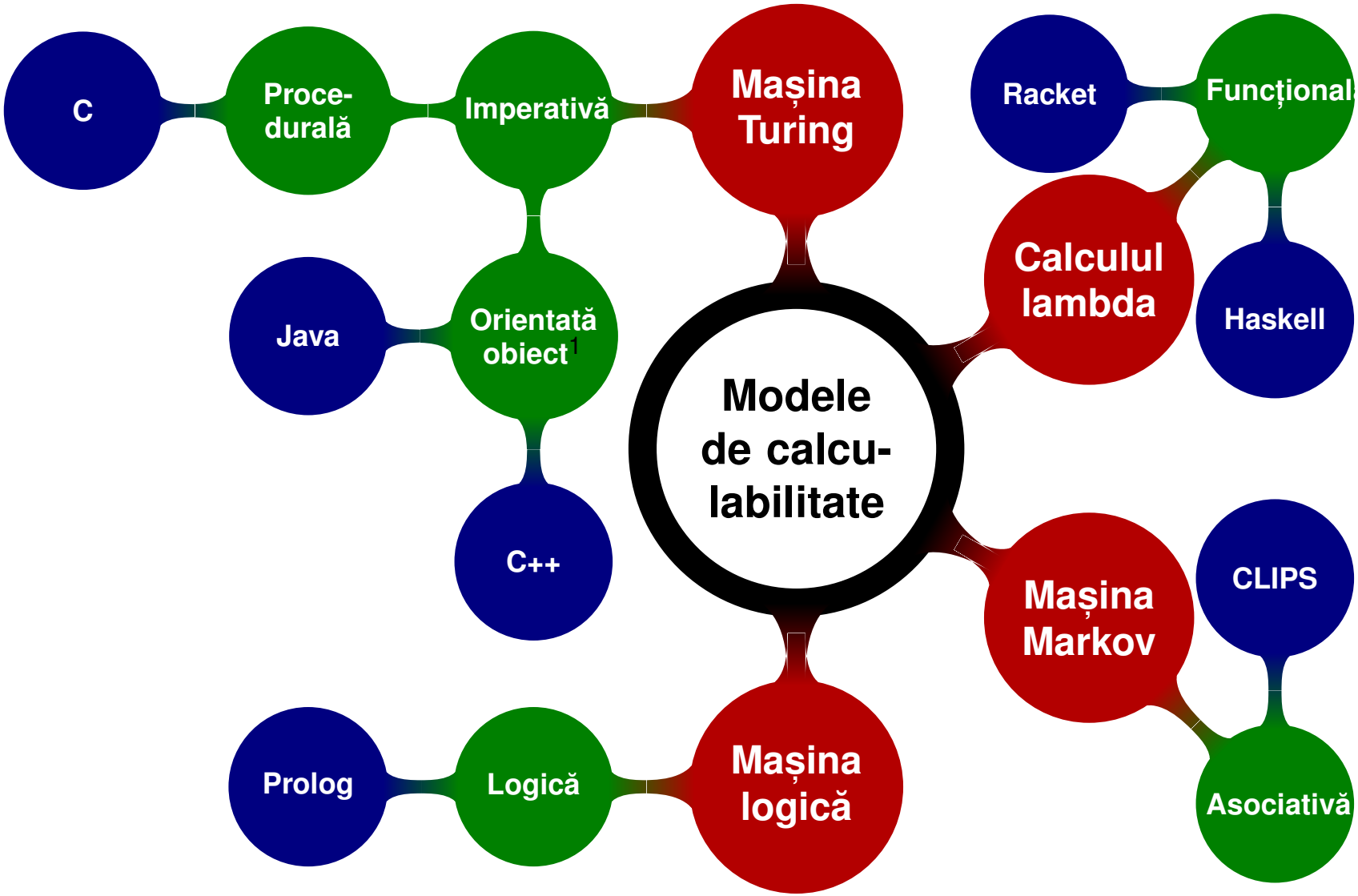

[1] Original imperativă, dar se poate combina chiar cu abordarea funcțională

Limitele calculabilității

- Teza Church-Turing:
  efectiv calculabil $\equiv$ Turing calculabil

Limitele calculabilității

- Teza Church-Turing:
  efectiv calculabil $\equiv$ Turing calculabil

- Echivalența celorlalte modele de calculabilitate,
  și a multor altora, cu Mașina Turing

Limitele calculabilității

- Teza Church-Turing:
  efectiv calculabil $\equiv$ Turing calculabil
- Echivalența celorlalte modele de calculabilitate, și a multor altora, cu Mașina Turing
- Există vreun model superior ca forță de calcul?

Cuprins

O primă problemă

Example 3.1.

Să se determine elementul minim dintr-un vector.

Abordare imperativă

Modelul

Mașina Turing

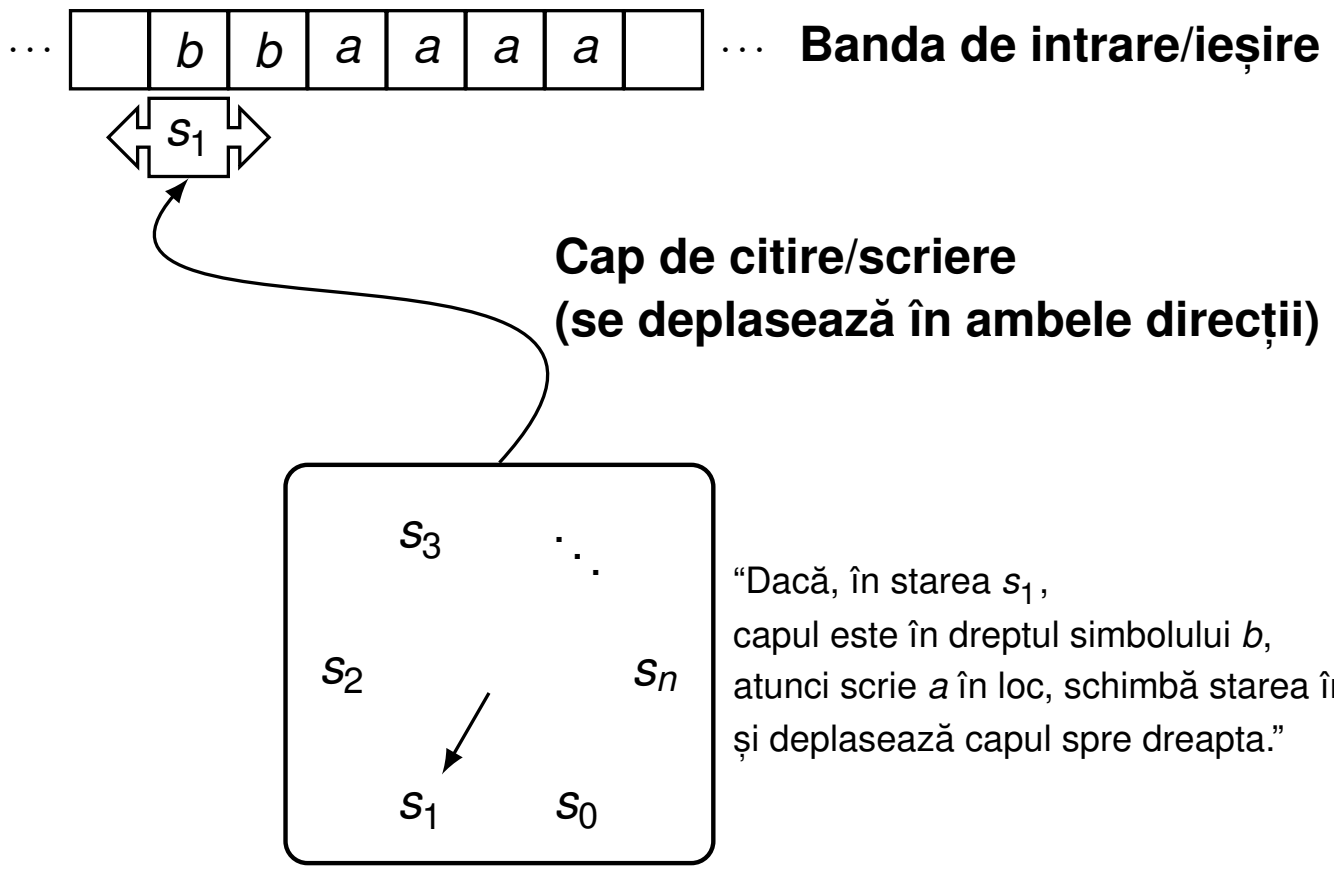

"Dacă, în starea s_1,
capul este în dreptul simbolului *b*,
atunci scrie *a* în loc, schimbă starea în s_2
și deplasează capul spre dreapta."

Prelucrare după: `http://www.texample.net/tikz/examples/turing-machine-2/`

Abordare imperativă

Modelul

Mașina Turing

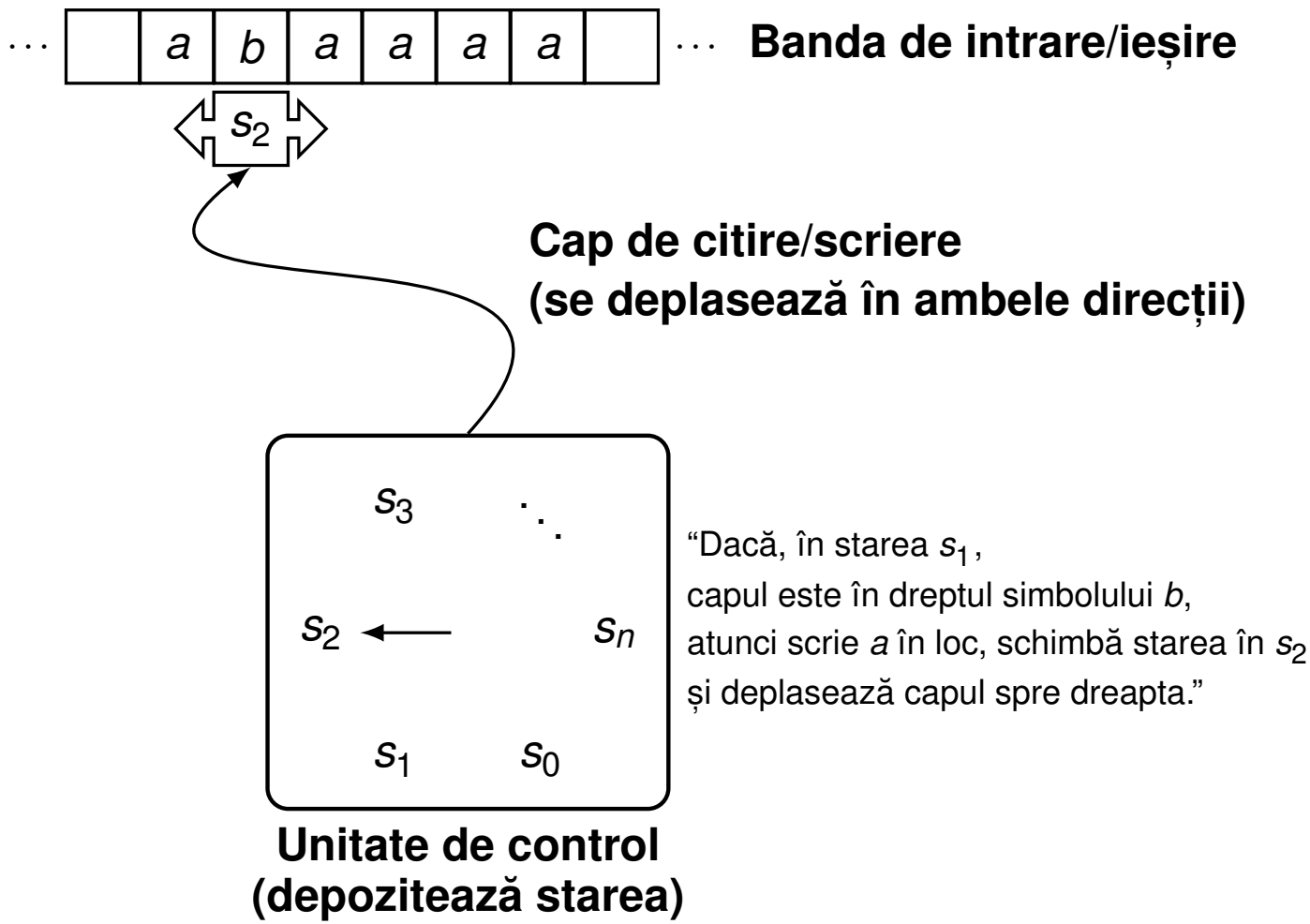

"Dacă, în starea s_1,
capul este în dreptul simbolului *b*,
atunci scrie *a* în loc, schimbă starea în s_2
și deplasează capul spre dreapta."

Prelucrare după: `http://www.texample.net/tikz/examples/turing-machine-2/`

Abordare imperativă (procedurală)

Limbajul

```
1:  procedure MinList(L, n)
2:      min ← L[1]
3:      i ← 2
4:      while i ≤ n do
5:          if L[i] < min then
6:              min ← L[i]
7:          end if
8:          i ← i + 1
9:      end while
10:     return min
11: end procedure
```

Abordare imperativă

Paradigma

- Orientare spre acțiuni și efectele acestora

Abordare imperativă

Paradigma

- Orientare spre acțiuni și efectele acestora
- “Cum” se obține soluția, pașii de urmat

Abordare imperativă

Paradigma

- Orientare spre acțiuni și efectele acestora
- “Cum” se obține soluția, pașii de urmat
- Atribuirea ca operație fundamentală

Abordare imperativă

Paradigma

- Orientare spre acțiuni și efectele acestora
- “Cum” se obține soluția, pașii de urmat
- Atribuirea ca operație fundamentală
- Programe cu stare

Abordare imperativă

Paradigma

- Orientare spre acțiuni și efectele acestora
- “Cum” se obține soluția, pașii de urmat
- Atribuirea ca operație fundamentală
- Programe cu stare
- Secvențierea instrucțiunilor

Calculul lambda

$$(\lambda\ x\ .\quad x\qquad y\ )$$

“Pentru a aplica funcția $\lambda x.x$

Abordare funcțională

Modelul

Calculul lambda

$$(\lambda\ x\ .\quad x\qquad y\ )$$

"Pentru a aplica funcția $\lambda x.x$ asupra parametrului actual, y,

Abordare funcțională

Modelul

Calculul lambda

$$(\lambda\ x\ .\quad x\qquad y\ )$$

"Pentru a aplica funcția $\lambda x.x$ asupra parametrului actual, y, se indentifică parametrul formal, x,

Abordare funcțională

Modelul

Calculul lambda

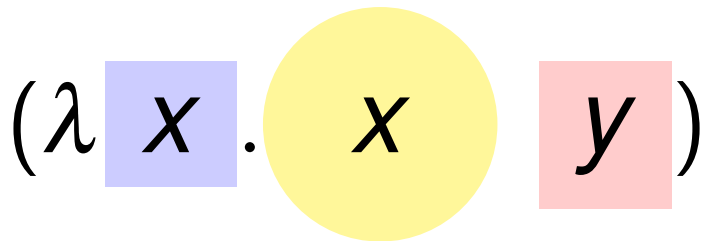

"Pentru a aplica funcția $\lambda x.x$ asupra parametrului actual, y, se indentifică parametrul formal, x, în corpul funcției, x,

Abordare funcțională

Modelul

Calculul lambda

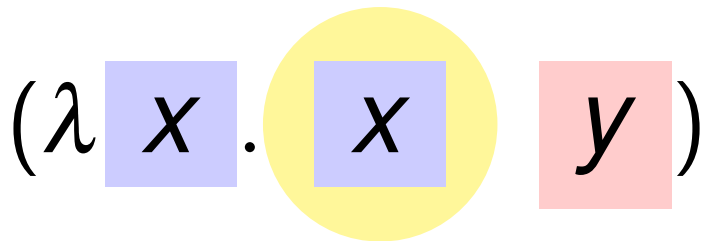

"Pentru a aplica funcția $\lambda x.x$ asupra parametrului actual, y, se indentifică parametrul formal, x, în corpul funcției, x, iar aparițiile primului, x (singura),

Abordare funcțională

Modelul

Calculul lambda

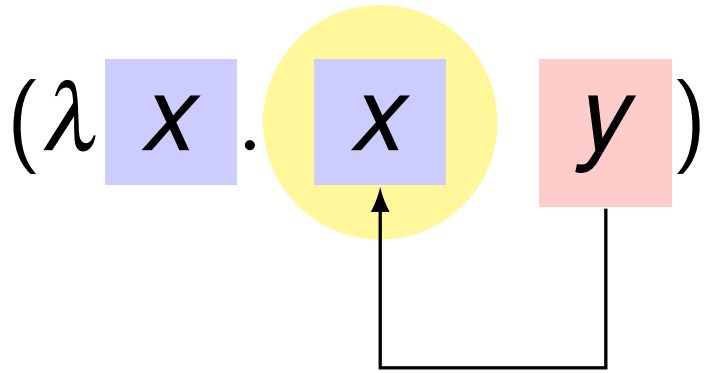

"Pentru a aplica funcția $\lambda x.x$ asupra parametrului actual, y, se indentifică parametrul formal, x, în corpul funcției, x, iar aparițiile primului, x (singura), se **substituie** cu parametrul actual,

Abordare funcțională

Modelul

Calculul lambda

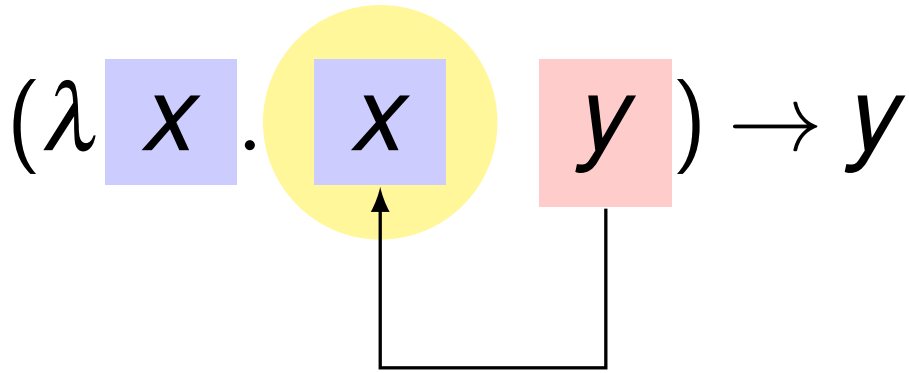

"Pentru a aplica funcția $\lambda x.x$ asupra parametrului actual, y, se indentifică parametrul formal, x, în corpul funcției, x, iar aparițiile primului, x (singura), se **substituie** cu parametrul actual, obținându-se rezultatul unui pas de evaluare."

Abordare funcțională

Limbajul

- Racket (2 variante):

```
1  (define (minList1 L)
2    (if (null? (cdr L))
3        (car L)
4        (min (car L) (minList1 (cdr L)))))
5
6  (define (minList2 L)
7    (foldl min (car L) (cdr L)))
```

Abordare funcțională

Limbajul

- Racket (2 variante):

```
1  (define (minList1 L)
2    (if (null? (cdr L))
3        (car L)
4        (min (car L) (minList1 (cdr L)))))
5
6  (define (minList2 L)
7    (foldl min (car L) (cdr L)))
```

- Haskell (aceleași 2 variante):

```
1  minList1 [h]     = h
2  minList1 (h : t) = min h (minList1 t)
3
4  minList2 (h : t) = foldl min h t
```

Abordare funcțională

Paradigma

- Funcții matematice, care transformă intrările în ieșiri

Abordare funcțională

Paradigma

- Funcții matematice, care transformă intrările în ieșiri
- Absența atribuirilor și a stării

Abordare funcțională

Paradigma

- Funcții matematice, care transformă intrările în ieșiri
- Absența atribuirilor și a stării
- Funcții ca valori de prim rang (e.g., ca parametri ai altor funcții)

Abordare funcțională

Paradigma

- Funcții matematice, care transformă intrările în ieșiri
- Absența atribuirilor și a stării
- Funcții ca valori de prim rang (e.g., ca parametri ai altor funcții)
- Recursivitate, în locul iterării

Abordare funcțională

Paradigma

- Funcții matematice, care transformă intrările în ieșiri
- Absența atribuirilor și a stării
- Funcții ca valori de prim rang (e.g., ca parametri ai altor funcții)
- Recursivitate, în locul iterării
- Compunere de funcții, în locul secvențierii instrucțiunilor

Abordare funcțională

Paradigma

- Funcții matematice, care transformă intrările în ieșiri
- Absența atribuirilor și a stării
- Funcții ca valori de prim rang (e.g., ca parametri ai altor funcții)
- Recursivitate, în locul iterării
- Compunere de funcții, în locul secvențierii instrucțiunilor
- Diminuarea importanței ordinii de evaluare

Abordare funcțională

Paradigma

- Funcții matematice, care transformă intrările în ieșiri
- Absența atribuirilor și a stării
- Funcții ca valori de prim rang (e.g., ca parametri ai altor funcții)
- Recursivitate, în locul iterării
- Compunere de funcții, în locul secvențierii instrucțiunilor
- Diminuarea importanței ordinii de evaluare
- Funcții de ordin superior (i.e. care iau alte funcții ca parametru, e.g., `foldl`)

Logica cu predicate de ordin I

$$muritor(Socrate) \quad om(Platon) \quad \forall x.om(x) \Rightarrow muritor(x)$$

Logica cu predicate de ordin I

$$muritor(Socrate) \quad om(Platon) \quad \forall x.om(x) \Rightarrow muritor(x)$$

“La ce se poate lega variabila y
astfel încât $muritor(y)$ să fie satisfăcută?”

Logica cu predicate de ordin I

$$muritor(Socrate) \quad om(Platon) \quad \forall x.om(x) \Rightarrow muritor(x)$$

"La ce se poate lega variabila y
astfel încât $muritor(y)$ să fie satisfăcută?"

$$y \leftarrow Socrate \quad \text{sau} \quad y \leftarrow Platon$$

Abordare logică

Limbajul

- Axiome:

Abordare logică

Limbajul

- Axiome:
  1. $x \leq y \Rightarrow min(x, y, x)$

Abordare logică

Limbajul

- Axiome:
  1. $x \leq y \Rightarrow min(x, y, x)$
  2. $y < x \Rightarrow min(x, y, y)$

Abordare logică

Limbajul

- Axiome:
  1. $x \leq y \Rightarrow min(x, y, x)$
  2. $y < x \Rightarrow min(x, y, y)$
  3. $minList([m], m)$

Abordare logică

Limbajul

- Axiome:
  1. $x \leq y \Rightarrow min(x, y, x)$
  2. $y < x \Rightarrow min(x, y, y)$
  3. $minList([m], m)$
  4. $minList([y|t], n) \wedge min(x, n, m) \Rightarrow minList([x, y|t], m)$

Abordare logică

Limbajul

- Axiome:
  1. $x \leq y \Rightarrow min(x, y, x)$
  2. $y < x \Rightarrow min(x, y, y)$
  3. $minList([m], m)$
  4. $minList([y|t], n) \wedge min(x, n, m) \Rightarrow minList([x, y|t], m)$

- Prolog:

```
1  min(X, Y, X) :- X =< Y.
2  min(X, Y, Y) :- Y < X.
3
4  minList([M], M).
5  minList([X, Y | T], M) :-
6      minList([Y | T], N), min(X, N, M).
```

Abordare logică

Paradigma

- Formularea proprietăților logice ale obiectelor și soluției

Abordare logică

Paradigma

- Formularea proprietăților logice ale obiectelor și soluției
- Flux de control implicit, dirijat de date

Abordările funcțională și logică

Asemănări

- Formularea proprietăților soluției

Abordările funcțională și logică

Asemănări

- Formularea proprietăților soluției
- “Ce” trebuie obținut (vs. “cum” la imperativă)

Abordările funcțională și logică

Asemănări

- Formularea proprietăților soluției
- “Ce” trebuie obținut (vs. “cum” la imperativă)
- Se subsumează abordării declarative, opuse celei imperative

Cuprins

Ce este o paradigmă de programare?

- Un set de convenții care dirijează maniera în care gândim programele

Ce este o paradigmă de programare?

- Un set de convenții care dirijează maniera în care gândim programele

- Ea dictează modul în care:

Ce este o paradigmă de programare?

- Un set de convenții care dirijează maniera în care gândim programele

- Ea dictează modul în care:
  - reprezentăm datele

Ce este o paradigmă de programare?

- Un set de convenții care dirijează maniera în care gândim programele

- Ea dictează modul în care:
  - reprezentăm datele
  - operațiile prelucrează datele respective

Ce este o paradigmă de programare?

- Un set de convenții care dirijează maniera în care gândim programele
- Ea dictează modul în care:
  - reprezentăm datele
  - operațiile prelucrează datele respective
- Abordările anterioare reprezintă paradigme de programare (procedurală, funcțională, logică)

Accepții asupra limbajelor

- Modalitate de exprimare a instrucțiunilor pe care calculatorul le execută

Accepții asupra limbajelor

- Modalitate de exprimare a instrucțiunilor pe care calculatorul le execută
- Mai important, modalitate de exprimare a unui mod de gândire

Accepții asupra limbajelor

. . . "computer science" is not a science and [. . .] its significance has little to do with computers. The computer revolution is a revolution in the way we think and in the way we express what we think.

Harold Abelson et al.,
Structure and Interpretation of Computer Programs

Câteva trăsături

- Tipare
  - Statică/ dinamică
  - Tare/ slabă

Câteva trăsături

- Tipare
  - Statică/ dinamică
  - Tare/ slabă
- Ordinea de evaluare a parametrilor funcțiilor
  - Aplicativă
  - Normală

Câteva trăsături

- Tipare
  - Statică/ dinamică
  - Tare/ slabă
- Ordinea de evaluare a parametrilor funcțiilor
  - Aplicativă
  - Normală
- Legarea variabilelor
  - Statică
  - Dinamică

Rezumat

Importanța cunoașterii
paradigmelor și limbajelor de programare,
în scopul identificării celor convenabile
pentru modelarea unei probleme particulare

Partea II

Tipuri de date abstracte

Cuprins

Cuprins

Motivație (1)

- Separație dezirabilă între **specificația** unui tip de date și **implementările** sale — exemplu în Java:
  - Interfața `List` vs. clasele `ArrayList` și `LinkedList`
  - De interes **ce** face `get(i)` (întoarce elementul de pe poziția `i`), nu **cum** realizează acest lucru
- **Proprietăți** impuse pentru interacțiunea operațiilor:
  - Stabilirea unui element la el însuși nu schimbă lista
  - `list.set(i, list.get(i))` $\equiv$ `list`

Motivație (2)

- **Demonstrarea** de noi proprietăți pe baza celor impuse, independent de implementare
  - Dubla inversare a unei liste nu schimbă lista
  - `list.reversed().reversed()` ≡ `list`
- Garanția că orice implementare care satisface proprietățile **impuse** satisface și proprietățile **derivate**

Cuprins

Definiție

- Tip de date abstract (TDA): model matematic al unei **mulțimi** de valori, împreună cu **operațiile** pe acestea și **proprietățile** aferente
- Exemple: număr natural, listă, stivă, arbore binar, expresie aritmetică etc.
- Componente:
  - Constructori
  - Operatori
  - Axiome

Componente

- **Constructori**: metode de creare a valorilor tipului
  - Exemplu: crearea unei liste *singleton* dintr-un număr natural
- **Operatori**: metode de interogare a valorilor
  - Exemplu: calculul lungimii unei liste
- **Axiome**: proprietăți care guvernează interacțiunea constructorilor și operatorilor
  - Exemplu: adăugând un element într-o listă, lungimea crește cu 1

TDA `Natural`

- **Constructori**:
  - `0 : Natural` (*zero*)
  - `S : Natural` $\rightarrow$ `Natural` (*succesor*)
  - `P : Natural \ {0}` $\rightarrow$ `Natural` (*predecesor*)
  - `+ : Natural` $\times$ `Natural` $\rightarrow$ `Natural` (*adunare*)
  - ...
- **Operatori**:
  - `zero? : Natural` $\rightarrow$ `Bool`
  - `even? : Natural` $\rightarrow$ `Bool`
  - ...
- **Axiome**: cum le scriem?

Scrierea axiomelor

- În principiu, necesitatea explicitării interacțiunilor dintre constructori și operatori
- Problemă: număr posibil prea mare de constructori
- Soluție: izolarea unui număr redus de constructori care împreună pot genera toate valorile tipului
  $\Rightarrow$ **constructori de bază**
- Rezultat: scrierea axiomelor (explicitarea comportamentului) pentru constructorii rămași și operatorii doar în raport cu **constructorii de bază**

TDA `Natural`

- Constructori de bază:
  - `0 : Natural` (*zero*)
  - `S : Natural` $\rightarrow$ `Natural` (*succesor*)
- Notație: aplicația lui `f` asupra lui `x`, desemnată prin `(f x)`, în loc de `f(x)` (anticipând sintaxa limbajelor funcționale)
- Exemple de expresii:
  - `(S (S 0))`, echivalent cu 2
  - `(P (S (S 0))) + (S 0) = (S (S 0))`
  - `(even? (S (S 0))) = true`

Axiomele TDA `Natural`

- `P`
  - `(P (S n)) = n` (P.S)
- `+`
  - `0 + n = n` (+.0)
  - `(S m) + n = (S (m + n))` (+.S)
- `zero?`
  - `(zero? 0) = true` (zero?.0)
  - `(zero? (S n)) = false` (zero?.S)
- `even?`
  - `(even? 0) = true` (even?.0)
  - `(even? (S 0)) = false` (even?.S0)
  - `(even? (S (S n))) = (even? n)` (even?.SS)

TDA `List`

- **Constructori de bază**:
  - `[] : List` (*empty*)
  - `:` `: T × List → List` (*cons*)
- **Alți constructori**:
  - `singleton : T → List`
  - `tail : List \ {[]} → List`
  - `++ : List × List → List` (*append*)
  - `reverse : List → List`
  - `...`
- **Operatori**:
  - `empty? : List → Bool`
  - `head : List \ {[]} → T`
  - `length : List → Natural`
  - `...`

Axiomele TDA `List` (1)

- `tail`
  - `(tail (x : xs)) = x` (tail.:)
- `++`
  - `[] ++ xs = xs` (++.[])
  - `(x : xs) ++ ys = x : (xs ++ ys)` (++.:)
- `reverse`
  - `(reverse []) = []` (reverse.[])
  - `(reverse (x : xs))`
    `= (reverse xs) ++ (x : [])` (reverse.:)

Axiomele TDA `List` (2)

- `empty?`
  - `(empty? []) = true` (empty?.[])
  - `(empty? (x : xs)) = false` (empty?.:)
- `head`
  - `(head (x : xs)) = x` (head.:)
- `length`
  - `(length []) = 0` (length.[])
  - `(length (x : xs))`
    `= (S (length xs))` (length.:)

Clasificarea constructorilor

- **Nulari**: fără parametri
  - `0` pentru `Natural`
  - `[]` pentru `List`
- **Externi**: cu parametri de alt tip decât cel construit
  - `singleton` pentru `List`
- **Interni**: cu parametri de același tip ca cel construit
  - `S` pentru `Natural`
  - `:` pentru `List`

Dimensiunea valorilor TDA

- Numărul **constructorilor de bază** din descrierea valorii
- Exemple:
  - `(S (S 0))`: dimensiune 3
  - `1 : (2 : (3 : []))`: dimensiune 4
- Corespondență natură constructor – dimensiune:
  - Nular: dimensiune 1
  - Extern: dimensiune 1
  - Intern: dimensiune > 1

Cuprins

Inducție matematică

- Cum putem demonstra că adunarea numerelor naturale, pentru care am scris deja axiome, este **asociativă** sau **comutativă**?
- **Inducție matematică** pentru demonstrarea proprietății P pentru numere naturale:
  - Cazul de bază: $P(0)$
  - Pasul inductiv: $P(n) \implies P(n+1)$
  - Concluzie: $\forall n.P(n)$
- Corespondența cazurilor de mai sus cu **constructorii de bază** ai TDA `Natural`!
- Posibilitatea generalizării pentru orice TDA, în forma **inducției structurale**

Inducție structurală

- Necesitatea asumării proprietății pentru fiecare dintre obiectele mai **simple** pe baza cărora este construit obiectul mai **complex** pentru care vrem să demonstrăm aceeași proprietate
- Similară cu inducția matematică, dar realizată după **dimensiunea** valorilor
- **Cazurile de bază**:
  - Pentru fiecare constructor **nular** c_{nul}: $P(c_{\text{nul}})$
  - Pentru fiecare constructor **extern** c_{ext} cu parametrii p_i: $P((c_{\text{ext}}\ p_1\ \ldots\ p_n))$
- **Pașii inductivi**:
  - Pentru fiecare constructor **intern** c_{int} cu parametrii p_i, dintre care $t_j \in \text{TDA}$: $\bigwedge_j P(t_j) \implies P((c_{\text{int}}\ p_1 \ldots\ p_n))$

Asociativitatea adunării (1)

- Proprietatea Assoc(x):

```
∀ y, z . (x + y) + z = x + (y + z)
```

- Cazul de bază: Assoc(0):

```
(0 + y) + z = 0 + (y + z)
```

```
(0 + y) + z
= {+.0}
y + z
```

```
0 + (y + z)
= {+.0}
y + z
```

Asociativitatea adunării (2)

- Pasul inductiv: $\text{Assoc}(\texttt{x}) \Longrightarrow \text{Assoc}(\texttt{(S x)})$:

```
((S x) + y) + z = (S x) + (y + z)
```

```
((S x) + y) + z
= {+.s}
(S (x + y)) + z
= {+.s}
(S ((x + y) + z))
= {ipoteza inductivă}
(S (x + (y + z)))
```

```
(S x) + (y + z)
= {+.s}
(S (x + (y + z)))
```

Comutativitatea adunării (1)

- Proprietatea Commut(x):

  $\forall$ y . x + y = y + x

- Cazul de bază: Commut(0):

  0 + y = y + 0

0 + y

= {+.0}

y

y + 0

= {Lema 1}

y

Comutativitatea adunării (2)

- Pasul inductiv: Commut(`x`) $\Longrightarrow$ Commut(`(S x)`):

```
(S x) + y = y + (S x)
```

`(S x) + y`

= {+.s}

`(S (x + y))`

= {ipoteza inductivă}

`(S (y + x))`

`y + (S x)`

= {Lema 2}

`(S (y + x))`

Lema 1 (1)

- Proprietatea $\mathrm{L1}(\mathtt{y})$:

  $\mathtt{y + 0 = y}$

- Cazul de bază: $\mathrm{L1}(\mathtt{0})$:

  $\mathtt{0 + 0 = 0}$

  $\underline{\mathtt{0 + 0}}$ $\qquad\qquad\qquad\qquad\qquad\qquad\qquad\qquad$ $\mathtt{0}$

  $\mathtt{= \{+.0\}}$

  $\mathtt{0}$

Lema 1 (2)

- Pasul inductiv: $\mathrm{L1}(\mathtt{y}) \Longrightarrow \mathrm{L1}(\mathtt{(S\ y)})$:

  `(S y) + 0 = (S y)`

  `(S y) + 0` `(S y)`

  = {+.s}

  `(S (y + 0))`

  = {ipoteza inductivă}

  `(S y)`

Lema 2 (1)

- Proprietatea L2(y):

  ∀ x . y + (S x) = (S (y + x))

- Cazul de bază: L2(0):

  0 + (S x) = (S (0 + x))

0 + (S x)

= {+.0}

(S x)

(S (0 + x))

= {+.0}

(S x)

Lema 2 (2)

- Pasul inductiv: $\mathrm{L2}(\texttt{y}) \Longrightarrow \mathrm{L2}(\texttt{(S y)})$:

```
(S y) + (S x) = (S ((S y) + x))
```

```
(S y) + (S x)
= {+.s}
(S (y + (S x)))
= {ipoteza inductivă}
(S (S (y + x)))
```

```
(S ((S y) + x))
= {+.s}
(S (S (y + x)))
```

Observații

- În anumite cazuri, necesitatea demonstrării unor proprietăți ajutătoare (lemele 1 și 2)

- Posibilitatea schimbării variabilei în raport cu care se realizează inducția ($\mathtt{x}$, respectiv $\mathtt{y}$)

Inversarea listelor ca involuție (1)

- Proprietatea RevInv(`xs`):

```
(reverse (reverse xs)) = xs
```

- Cazul de bază: RevInv(`[]`):

```
(reverse (reverse [])) = []
```

```
(reverse (reverse []))                    []
= {rev.[]}
(reverse [])
= {rev.[]}
[]
```

Inversarea listelor ca involuție (2)

- Pasul inductiv: RevInv(`xs`) $\Longrightarrow$ RevInv(`x : xs`):

```
(reverse (reverse (x : xs))) = x : xs
```

```
(reverse (reverse (x : xs)))
```

= {rev.:}

```
(reverse ((reverse xs) ++ (x : [])))
```

= {Lema 3}

```
(reverse (x : [])) ++ (reverse (reverse xs))
```

= {ipoteza inductivă}

```
(reverse (x : [])) ++ xs
```

Inversarea listelor ca involuție (3)

```
= {rev.:}
((reverse []) ++ (x : [])) ++ xs
= {rev.[]}
([] ++ (x : [])) ++ xs
= {++.[]}
(x : []) ++ xs
= {++.:}
x : ([] ++ xs)
= {++.[]}
x : xs
```

Lema 3

- Proprietatea $\mathrm{L3}(\texttt{xs})$:

```
∀ ys . (reverse (xs ++ ys))
    = (reverse ys) ++ (reverse xs)
```

- Cazul de bază: $\mathrm{L3}(\texttt{[]})$:

```
(reverse ([] ++ ys))
    = (reverse ys) ++ (reverse [])
```

- Pasul inductiv: $\mathrm{L3}(\texttt{xs}) \Longrightarrow \mathrm{L3}(\texttt{x : xs})$:

```
(reverse ((x : xs) ++ ys))
    = (reverse ys) ++ (reverse (x : xs))
```

- Exercițiu!

Rezumat

- **TDA**: Manieră de specificare a unui tip de date, alături de operațiile aferente și proprietățile acestora, independent de implementările concrete

- **Inducție structurală**: Instrument matematic pentru demonstrarea de noi proprietăți ale TDA-urilor, pornind de la cele cunoscute

- Uneori, necesitatea demonstrării de proprietăți ajutătoare